

WERKPLAN

Bureau Discriminatiezaken
Zaanstreek/Waterland

2022

Bureau Discriminatiezaken
Zaanstreek ● Waterland

Erik Schaap
Coördinator
December 2021

INHOUD

DEEL I: Algemeen.....	2
Doelstelling Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland	2
Takenpakket Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland	2
Opmerkingen bij taken	3
Organisatie	4
Landelijk BD-netwerk	5
DEEL II: Zaanstreek (Zaanstad, Wormerland en Oostzaan)	6
Klachtenbehandeling	6
Registratie en monitoring.....	6
Voorlichting en advies	7
Beleidsbeïnvloeding en -advisering	8
(Preventie)projecten	8
Signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme.....	9
DEEL III: Waterland (Purmerend, Edam-Volendam, Beemster, Landsmeer, Waterland).....	10
Klachtenbehandeling	10
Registratie en monitoring.....	10
Voorlichting en advies	11
Beleidsbeïnvloeding en -advisering	11
(Preventie)projecten	12
Signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme.....	13

DEEL I

Algemeen

Doelstelling Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland

Het Bureau Discriminatiezaken (BD) Zaanstreek/Waterland bestaat in zijn huidige vorm sinds 1996 en heeft als doelstellingen het voorkomen, signaleren en bestrijden van discriminatie¹ op grond van afkomst, huidskleur, sekse, seksuele gerichtheid, leeftijd, handicap, geloof, levensovertuiging of welke grond dan ook. Het bureau richt zich hierbij vooral op artikel 1 van de Nederlandse Grondwet, het Wetboek van Strafrecht en de gelijke-behandelingswetgeving. Het BD is medeoprichter van en deelnemer aan de landelijke koepelorganisatie van anti-discriminatievoorzieningen (ADV's) Discriminatie.nl. De ADV's zijn in hun eigen regio's verantwoordelijk voor onder meer klachtenbehandeling, voorlichting, het onderhouden van lokale netwerken en preventieve werkzaamheden.

Aan de hand van de hierna genoemde taken wordt beschreven hoe het BD in 2022 werkt aan de aanpak van discriminatie in de Zaanstreek en in Waterland. In het eerste kwartaal van 2022 verschijnt het BD-jaarverslag, waarin alle relevante informatie is te vinden over de werkzaamheden van het Bureau Discriminatiezaken gedurende het voorgaande jaar.

Takenpakket Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland

Het BD heeft de volgende taken:

1. Klachtenbehandeling
2. Registratie en monitoring
3. Voorlichting en advies
4. Beleidsbeïnvloeding en -advisering
5. Preventieprojecten
6. Signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme.

Opmerkingen bij taken

1. klachtenbehandeling

Het BD is een laagdrempelige organisatie waar inwoners terecht kunnen met klachten en vragen over discriminatie. De kwaliteit van de klachtenbehandeling wordt gewaarborgd

---

¹ Onder discriminatie wordt verstaan: "Elke vorm van onderscheid, elke uitsluiting, beperking of voorkeur, die ten doel heeft of ten gevolge kan hebben, dat de erkenning, het genot of de uitoefening op voet van gelijkheid van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel terrein of op terreinen van het openbare leven wordt tenietgedaan of aangetast" (Wetboek van strafrecht, art. 90 quater). Een eenvoudiger werkdefinitie is: "Het maken van onderscheid op onterechte gronden, als gevolg waarvan een individu of groep nadeel ondervindt."

door vijf beroepskrachten. De BD-medewerkers worden regelmatig bijgeschoold en zijn op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van discriminatievoorkoming en -bestrijding. Het BD is tevens lid van de intervisiewerkgroep klachtbehandeling, waarin ook de ADV's Flevoland, Noord-Holland Noord, Midden-Nederland, Amsterdam-Amstelland, Kennemerland en Gooi en Vechtstreek zitting hebben. Om de kennis up to date te houden wordt er onder meer gebruikgemaakt van de expertise bij de landelijke koepelorganisatie Discriminatie.nl en bij het College voor de Rechten van de Mens (CRM).

Ondanks de laagdrempeligheid die het BD hanteert, ligt het feitelijk aantal discriminatievoorvallen – in de breedste zin des woords – vele malen hoger dan jaarlijks in de statistieken wordt vastgelegd. Onafhankelijke onderzoeken van onder meer het Sociaal en Cultureel Planbureau tonen deze onderregistratie keer op keer aan. Volgens het SCP meldt slechts 3% van de bevolking ervaren discriminatie. Dit komt onder meer omdat slachtoffers en getuigen denken dat melden niet helpt, de weg naar hulpinstanties niet kennen of bang zijn voor de gevolgen van een klachtenprocedure. Het BD blijft daarom investeren in de meldingsbereidheid.

Het vergroten van de BD-naamsbekendheid is eveneens een punt van aandacht dat regelmatig terugkeert. Het optimaliseren van zowel de bekendheid als de meldingsbereidheid gebeurt onder meer via publicaties in eigen en andere media, werkbezoeken en voorlichtingsacties. Daarnaast wil het BD vanaf 2022 samen met de twee andere ADV's in de eenheid Noord-Holland een campagne uitzetten die van invloed kan zijn op zowel de naamsbekendheid als de meldingsbereidheid.

De coronacrisis is van invloed geweest op de klachtenafhandeling van het BD. Er zijn tientallen meldingen in behandeling genomen van mensen die zich door de overheidsmaatregelen om corona te bestrijden gediscrimineerd voelden. Ook moest het BD in 2020 en '21 de eigen werkwijze aanpassen aan de gewenste maatregelen. Het is nog onduidelijk welke consequenties (de maatregelen tegen) de coronapandemie de komende tijd met zich meebrengt. Het bureau blijft sowieso bereikbaar, onder meer telefonisch en via e-mail. Indien gesprekken op kantoor onmogelijk zijn, bestaat ook de mogelijkheid om door videobellen contact te onderhouden.

2. a registratie

Het BD registreert de ontvangen discriminatieklachten in een klachtenregistratieprogramma dat voldoet aan de wettelijke eisen, genaamd ADVnet. Dat programma maakt het mogelijk om op een uniforme wijze te registreren en te vergelijken met de informatie van andere ADV's en met bijvoorbeeld gegevens van de politie en het Openbaar Ministerie.

2. b monitoring

Monitoring en screening vindt vooral reactief plaats, naar aanleiding van (social) mediaberichten, informatieverzoeken, klachten van externe individuen of organisaties en in het kader van het Regionaal Discriminatieoverleg (RDO). Het monitoren gebeurt verder ten aanzien van extreemrechtse en fundamentalistische organisaties en individuen.

In de meicirculaire 2021 stelde het kabinet extra financiën beschikbaar voor de behandeling, registratie en monitoring van discriminatieklachten. Het aanvullend budget is beschikbaar gesteld via het Gemeentefonds, opdat – aldus het kabinet – 'de ADV's meer activiteiten kunnen ontplooiën, om zodoende een betere beschikbaarheid en bereikbaarheid voor melders mogelijk te maken. Deze ruimere budgetten zijn ook nodig om de door uitvoeringsorganisaties doorverwezen melders te kunnen bijstaan.' Bij het schrijven van dit werkplan 2022 wist het Bureau Discriminatiezaken nog niet of de Zaanse-Waterlandse gemeenten het extra geld geheel of gedeeltelijk zouden doen toekomen aan

het BD. Er van uitgaand dat de aanvullende financiering, zoals door het kabinet beoogd, ten goede komt aan het 'eigen' ADV wil het BD dit geld inzetten voor de volgende activiteiten:

-Om de meldingsbereidheid te vergroten wil het BD meer aandacht besteden aan publiciteitscampagnes die duidelijk maken dat het melden van discriminatie kan helpen. Hiervoor heeft het BD momenteel nauwelijks budget, waardoor het vooral is aangewezen op de eigen (social) media en op free publicity.

-In het verlenge van het bovenstaande past de inzet van extra uren voor (een) medewerker(s) die meer dan nu het geval is outreachend kan/kunnen zijn. Het kost relatief veel tijd en energie om onder meer zelf- en migrantenorganisaties te bereiken en een structureel netwerk op te bouwen, waardoor veel discriminatievoorvallen niet terechtkomen bij de daarvoor bestemde organisaties. Extra inzet kan deze lacune (deels) te vullen.

-Het ministerie is verder van mening dat een deel van de verstrekte aanvullende financiën kan worden gebruikt voor versterking van branchevereniging Discriminatie.nl. De lidmaatschapsbijdrage van de aangesloten ADV's wordt dus verhoogd.

3. voorlichting en advies

Zowel een klachtmelding als een verzoek om voorlichting of informatie kan aanleiding zijn om informatiebijeenkomsten of trainingen te verzorgen. Deze taken voert het BD ook in 2022 uit. Daarnaast biedt het BD proactief voorlichting aan. Onduidelijk is nog wat het effect van de coronacrisis is op de aard van en het aantal voorlichtingen.

Het BD ziet voorlichting via het basis-, het voortgezet en het beroepsonderwijs als een kerntaak. Hierbij hoort ook methodiekontwikkeling, het ondersteunen van schoolbesturen en het trainen van docenten. De voorlichting en advisering blijven overigens niet beperkt tot het onderwijs. Uiteenlopende groepen en organisaties als welzijnsinstellingen, politieke partijen, media, zelforganisaties en gemeenten maken gebruik van het BD-aanbod.

De voorlichtings- en adviestaken vallen (net als de nummers 4 t/m 6 van het BD-takenpakket) niet onder de door het rijk verzorgde financiering. De rijksoverheid verwacht dat de Nederlandse gemeenten daarvoor hun verantwoordelijkheid nemen en via cofinanciering deze activiteiten mogelijk maken. Dat is nog eens door het onafhankelijk onderzoeksinstituut Regioplan benadrukt in een op verzoek van het Ministerie van BZK in 2017 gehouden survey naar de kwaliteit en werkwijze van de ADV's. Vier van de acht (per 1-1-2022 zeven, als gevolg van een samenvoeging van Purmerend en Beemster) gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland hebben zich al bereid verklaard tot cofinanciering, te weten Zaanstad, Purmerend, Wormerland en Oostzaan. Waar dat niet gebeurt, kunnen de taken 3 t/m 6 in beginsel niet worden uitgevoerd.

De Waterlandse gemeenten profiteerden overigens in het verleden wel al op beperkte schaal van het onderzoeks- en preventiewerk van het BD, maar betaalden hieraan (met uitzondering van Purmerend) niet mee.

4. beleidsbeïnvloeding en -advisering

Beleidsadvisering vindt vooral plaats via politieke partijen, gemeenten, politie en Openbaar Ministerie. Het adviseren van andere instanties en organisaties vindt meer op ad-hocbasis plaats. De advisering bestrijkt een groot aantal taakvelden en kan zowel preventief als curatief zijn.

5. (preventie)projecten

Het BD biedt al jaren een zeer divers pakket aan met preventieprojecten. De uitvoering van het aantal preventieve taken hangt echter deels af van externe financieringsmogelijkheden. Het Bureau Discriminatiezaken is van mening dat preventie van groot

belang blijft om vooroordelen te voorkomen en begrip te kweken en doet dan ook het maximale om deze taak tot zijn recht te laten komen.

6. signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme

Het BD onderhoudt over extremisme en radicaliseringstendenzen contact met organisaties als de Anne Frankstichting, religieuze en zelforganisaties, individuele contactpersonen, gemeenten, de politie en het Openbaar Ministerie. Waar het aantal rechts-extremistische uitingen in Purmerend lijkt te zijn afgenomen, nam het zichtbare extremisme met name in Zaanstad toe. Daarbij werd de aandacht vooral gericht op de (ver-)bouw van moskeeën en de aanwezigheid van een islamitisch slachthuis. In Zaanstad lijkt ook het salafistisch gedachtegoed meer dan voorheen voet aan de grond te krijgen. Het BD houdt de ontwikkelingen in de gaten en acteert waar nodig.

Organisatie

Het BD-bestuur bestaat uit vijf (onbezoldigde) leden. Zij zijn onder meer verantwoordelijk voor de invulling van de formatieplaatsen. Er is een vacature voor een penningmeester. Per 1 januari 2022 bestaat de formatie uit een coördinator (0,67 fte), een bureaumedewerker in Zaandam (0,67 fte), een voorlichter/bureaumedewerker in Purmerend (0,67 fte), een financieel medewerker (0,11 fte) en een voorlichter (0,67 fte). Het BD hanteert een 36-urige werkweek. Naast de vaste medewerkers zijn bij het BD meerdere vrijwilligers actief.

Landelijk BD-netwerk

In juli 2009 trad de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen in werking. Daarmee had vanaf dat moment vrijwel elke inwoner van Nederland toegang tot een laagdrempelige anti-discriminatievoorziening in de directe omgeving. De gemeenten kregen een regierol toebedeeld bij de aanpak van discriminatie en dienden een verordening te maken hoe de wet op lokaal niveau werd uitgevoerd. Alle gemeenten in Zaanstreek-Waterland voldoen aan de toegankelijkheidsvereisten van het rijk. Het Bureau Discriminatiezaken zal zich ook in 2022 – het 26ste jaar van haar bestaan – op verschillende manieren blijven inzetten voor de brancheorganisatie Discriminatie.nl, onder meer via deelname aan werkgroepen.

DEEL II

Zaanstreek (Zaanstad, Wormerland en Oostzaan)

1. Klachtenbehandeling

Doel: Professionele en kwalitatief goede afhandeling van meldingen.

Klachtenbehandeling is en blijft een belangrijke kerntaak van het Bureau Discriminatiezaken. Het aantal ingediende klachten hangt sterk af van maatschappelijke ontwikkelingen, zowel op mondiaal, landelijk als lokaal niveau. In 2020 was bijvoorbeeld de opkomst van de Black Lives Matter-beweging van invloed. In 2021 hadden de overheidsmaatregelen veel impact. Met name veel ongevaccineerden dienden toen klachten in, omdat ze zich buitengesloten voelden. Wat 2022 gaat brengen is uiteraard nog onbekend, al zullen de coronamaatregelen nog wel van invloed blijven op het aantal meldingen. Een constante factor is de veelal harde toon op – met name, maar niet alleen – social media. Het BD spant zich in om alle meldingen zo efficiënt en zorgvuldig mogelijk af te handelen. Het BD-kantoor in Zaandam is ook in 2022 dagelijks geopend. Het bureau hanteert op maandag, woensdag en vrijdag van 11.00-14.00 uur een inloopspreekuur. Daarbuiten is het mogelijk om op afspraak langs te komen. Afhankelijk van de ontwikkelingen in coronatijd wordt de toegankelijkheid eventueel (tijdelijk) beperkt.

Producten:

- Professionele en kwalitatief goede afhandeling van meldingen.

2. Registratie en monitoring

Doel: Registreren van de aard en grond van discriminatiemeldingen. Aan de hand van deze registratie en aanvullend onderzoek het in kaart brengen van de feitelijke omvang van discriminatie, het signaleren van trends en het doen van aanbevelingen.

Het BD registreert sinds 1-1-2018 alle binnengekomen meldingen en informatieverzoeken via ADVnet, een computerprogramma dat voldoet aan de landelijke regelgeving. Het BD gebruikt de ingevoerde gegevens voor de afhandeling van meldingen, voor monitoring en om (geanonimiseerde) discriminatiegegevens te verstrekken, onder meer in het kader van Nederlandse en Europese wetgeving. Meerdere keren per jaar wordt een eveneens geanonimiseerd BD-zaaksoverzicht besproken binnen het Regionaal Discriminatieoverleg, waaraan ook de politie en het Openbaar Ministerie deelnemen. De RDO-partners wisselen daarnaast op regelmatige basis informatie uit over de ontvangen discriminatiemeldingen.

Producten:

- Overzicht van omvang, aard en grond van discriminatieklachten en informatieverzoeken.
- Levering van geanonimiseerde discriminatiecijfers aan onder meer het Regionaal Discriminatieoverleg en, via Discriminatie.nl, het ministerie van BZK. Ook andere

organisaties (zoals het CIDI, CRM, Transgendernetwerk Nederland, de Anne Frankstichting en het Verwey-Jonker Instituut) maken gebruik van de BD-data.

3. Voorlichting en advies

Doel: *Het geven van advies en het verzorgen van trainings- en voorlichtingstrajecten teneinde discriminatie te helpen signaleren, voorkomen en bestrijden en daarmee een bijdrage leveren aan een verdraagzame en veilige samenleving.*

Organisaties kunnen op aanvraag de vele BD-mogelijkheden voor voorlichting en trainingen benutten. Daarvan wordt met grote regelmaat gebruikgemaakt. Naast het beïnvloeden van de beeldvorming staat het weerbaar maken van personen centraal. Het BD werkt zowel proactief als vraaggericht waar het gaat om voorlichting. Een groot aantal Zaanse scholen benut het BD-aanbod. Ondanks de coronacrisis verwacht het bureau ook in 2022 weer veel informatieverzoeken. Indien nodig worden de gastlessen aangepast, bijvoorbeeld door het gebruik van zelf ontwikkelde webinars.

Gezien het uiteenlopende karakter van de aanvragen is er bij het BD sprake van maatwerk, al dan niet gebaseerd op bestaande (bewezen) methoden. De BD-website laat daartoe een breed spectrum aan mogelijkheden zien. In 2022 is de intentie wederom om aan vele honderden Zaanse leerlingen en hun docenten voorlichting te geven. Het BD richt zich daarbij op zowel het basis-, middelbaar als beroepsonderwijs. Om de scholen bekend te maken met de laatste ontwikkelingen ontvangen ze regelmatig een lesaanbod. Niet alleen (onderwijs-)instellingen zijn overigens welkom bij het BD. Personen die vragen hebben of gegevens zoeken voor bijvoorbeeld werkstukken, publicaties of lezingen kunnen terecht bij het BD-kantoor in Zaandam. Het bureau beschikt over een nog altijd toenemend aantal naslagwerken in de vorm van boeken, knipsel- en beeldmateriaal. Ook via de BD-Facebookpagina, het BD-Twitteraccount en de BD-website kan veel informatie worden verkregen. De informatie wordt regelmatig geactualiseerd met onder meer nieuwsberichten en gegevens over de eigen werkzaamheden.

Producten:

- Professionele en kwalitatieve afhandeling van aanvragen.
- Ontwikkelen en aanbieden nieuw lesmateriaal.
- Publicatie BD-nieuwsbrief (minimaal drie keer per jaar).
- Voorlichtingsmateriaal op maat voor het basis-, middelbaar en beroepsonderwijs.
- Netwerk en database van scholen en contactpersonen.
- BD-archief, Twitteraccount, Facebook en website.

4. Beleidsbeïnvloeding en -advisering

Doel: *Door het geven van (gevraagde en ongevraagde) adviezen aan organisaties, bedrijven en gemeenten een bijdrage leveren aan en ondersteunen bij het vormgeven van het beleid van deze instellingen ter voorkoming/bestrijding van discriminatie en het bevorderen van diversiteit.*

Het BD vormt samen met de politie Noord-Holland, het Openbaar Ministerie, de Zaangemeenten en twee collega-ADV's een Regionaal Discriminatieoverleg. Het RDO komt ook in 2022 meerdere keren bij elkaar voor zogeheten strategische en operationele

overleggen. De betrokken partijen voorzien elkaar bovendien van de geregistreerde (geanonimiseerde) discriminatieklachten. Het uitwisselen van informatie over met name de strafrechtelijke aanpak van discriminatie, het bespreken van beleidsmatige zaken en het op elkaar afstemmen van werkwijzen zijn belangrijke gespreksonderwerpen.

De Noord-Hollandse ADV's werken al jaren samen op verschillende terreinen en breiden dat steeds verder uit.

Het BD is deelnemer aan de Discriminatie.nl-werkgroepen die zich bezighouden met PR en communicatie, de coronacrisis, het Charter Diversiteit, de herziening van de landelijke klachtenprocedure en het landelijk implementeren van de Mensenrechtenvlag.

Het BD geeft gevraagd en ongevraagd beleidsadviezen aan instellingen en gemeenten over het voorkomen (in beide betekenissen van het woord) van discriminatie. Klachten die binnenkomen bij het BD duiden regelmatig op een structurele oorzaak. Problemen op de werkvloer hangen bijvoorbeeld vaak samen met de werksfeer of de wijze waarop leidinggevenden omgaan met conflicten. Waar mogelijk probeert het BD bij de aanpak van deze problemen ook aandacht te vragen voor de beleidsmatige kant ervan. Daarnaast ontvangt het BD verzoeken van instellingen die op eigen initiatief advies vragen over het omgaan met discriminatie.

Producten:

- Deelname aan het Regionaal Discriminatieoverleg.
- Provinciale samenwerking met de Noord-Hollandse ADV's.
- Gevraagd en ongevraagd adviseren van gemeenten en andere organisaties.
- Provinciale themabijeenkomsten over meldingsbereidheid en diversiteit.
- Deelname aan landelijke werkgroepen van brancheorganisatie Discriminatie.nl.

5. (Preventie)projecten

***Doel:** Door het organiseren van projecten worden mensen met verschillende achtergronden met elkaar in contact gebracht. De projecten dragen bij aan positieve beïnvloeding van de beeldvorming, slaan bruggen tussen bevolkingsgroepen van verschillende culturen en leveren zodoende een bijdrage aan een tolerante en veilige samenleving.*

Van 2015 t/m 2018 heeft het Bureau Discriminatiezaken in en op verzoek van de gemeente Zaanstad een groot aantal projecten over seksuele diversiteit uitgevoerd. Hiervoor was rijkssubsidie beschikbaar. Voor de periode 2019-2022 stelde het ministerie opnieuw financiën beschikbaar. Ze geven het BD de mogelijkheid om LHBTI-projecten op te zetten en uit te voeren. Voor 2022 zijn meerdere projecten in voorbereiding, vooral op voorlichtingsgebied en met name in het onderwijs.

Indien de coronamaatregelen het toelaten, wil het BD in Zaandam een reeks op maat gesneden lezingen organiseren.

Veel (preventie-)projecten zijn, als onderdeel van bredere activiteiten, terug te vinden bij de overige taakomschrijvingen.

Producten:

- Uitvoering van projecten voor Zaanstad als Regenbooggemeente.
- Diverse (preventieve) projecten.
- Lezingenreeks.

6. Signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme

***Doel:** Het bewaken van de wettelijke grenzen op het gebied van extreemrechts en fundamentalisme en optreden als deze grenzen (dreigen te) worden overschreden.*

De extreemrechtse actiegroep Rechts in Verzet vertoonde zich net als in eerdere jaren ook in 2021 in Zaanstad. Mede door de inzet van politie verliepen de RiV-acties zonder problemen. Opvallend waren verder de op tientallen plekken in Zaandijk en Wormerveer aangebrachte white-powertekens. De dader is onbekend. Het BD werkt bij het bestrijden van rechtsextremisme onder meer samen met de Anne Frank Stichting.

Ten aanzien van fundamentalistische gedragingen in deze regio lijkt er een toename te zijn van salafistische activiteiten.

Het monitoren van met name online discriminatie vraagt in de Zaanstreek en Waterland relatief veel tijd. De toonhoogte op internet en in andere media is regelmatig buiten proporties en gaat nogal eens de grenzen van het Wetboek van Strafrecht voorbij. Daarbij leeft vaak het misverstand dat vrijheid van meningsuiting betekent dat in Nederland alles mag worden gezegd en geschreven.

Producten:

- Monitoring extreemrechtse en fundamentalistische ontwikkelingen.

DEEL III

Waterland (Purmerend, Edam-Volendam, Waterland, Landsmeer)

1. Klachtenbehandeling

Doel: Professionele en kwalitatief goede afhandeling van meldingen.

Klachtenbehandeling is en blijft een belangrijke kerntaak van het Bureau Discriminatiezaken. Het aantal ingediende klachten hangt sterk af van maatschappelijke ontwikkelingen, zowel op mondiaal, landelijk als lokaal niveau. In 2021 was bijvoorbeeld de opkomst van de Black Lives Matter-beweging van invloed. In 2021 hadden de overheidsmaatregelen veel impact. Met name veel ongevaccineerden dienden toen klachten in, omdat ze zich buitengesloten voelden. Wat 2022 gaat brengen is uiteraard nog onbekend, al zullen de coronamaatregelen nog wel van invloed blijven op het aantal meldingen. Een constante factor is de veelal harde toon op – met name, maar niet alleen – social media.

Het BD spant zich in om alle meldingen zo efficiënt en zorgvuldig mogelijk af te handelen. Het BD-kantoor in Purmerend is ook in 2022 op dinsdag en donderdag geopend, tenzij de coronacrisis – net als in 2020 enige maanden het geval was – openstelling verhindert. Het bureau hanteert deze dagen van 11.00-14.00 uur een inloopspreekuur. Daarbuiten is het mogelijk om op afspraak langs te komen.

Producten:

- Professionele en kwalitatief goede afhandeling van meldingen.

2. Registratie en monitoring

Doel: Registreren van de aard en grond van discriminatiemeldingen. Aan de hand van deze registratie en aanvullend onderzoek het in kaart brengen van de feitelijke omvang van discriminatie, het signaleren van trends en het doen van aanbevelingen.

Het BD registreert sinds 1-1-2018 alle binnengekomen meldingen en informatieverzoeken via ADVnet, een computerprogramma dat voldoet aan de landelijke regelgeving. Het BD gebruikt de ingevoerde gegevens voor de afhandeling van meldingen, voor monitoring en om (geanonimiseerde) discriminatiegegevens te verstrekken, onder meer in het kader van Nederlandse en Europese wetgeving. Meerdere keren per jaar wordt een eveneens geanonimiseerd BD-zaaksoverzicht besproken binnen het Regionaal Discriminatieoverleg, waaraan ook de politie en het Openbaar Ministerie deelnemen. De RDO-partners wisselen daarnaast op regelmatige basis informatie uit over de ontvangen discriminatiemeldingen.

Producten:

- Overzicht van omvang, aard en grond van discriminatieklachten en informatieverzoeken.
- Levering van geanonimiseerde discriminatiecijfers aan onder meer het Regionaal Discriminatieoverleg en, via Discriminatie.nl, het Ministerie van BZK. Ook andere

organisaties (zoals het CIDI, CRM, Transgendernetwerk Nederland, de Anne Frankstichting en het Verwey-Jonker Instituut) maken gebruik van de BD-data.

3. Voorlichting en advies

Doel: *Het geven van advies of het verzorgen van trainings- en voorlichtingstrajecten teneinde discriminatie te helpen signaleren, voorkomen en bestrijden en daarmee een bijdrage leveren aan een verdraagzame en veilige samenleving.*

Organisaties kunnen op aanvraag de vele BD-mogelijkheden voor voorlichting en trainingen benutten. Daarvan wordt met grote regelmaat gebruikgemaakt. Naast het beïnvloeden van de beeldvorming staat het weerbaar maken van personen centraal. Het BD werkt zowel proactief als vraaggericht waar het gaat om voorlichting. Een groot aantal Purmerendse scholen benut het BD-aanbod. Ondanks de coronacrisis verwacht het BD ook in 2022 weer veel informatieverzoeken. Indien nodig worden de gastlessen aangepast, bijvoorbeeld door het gebruik van zelf ontwikkelde webinars.

Gezien het uiteenlopende karakter van de aanvragen is er bij het BD sprake van maatwerk, al dan niet gebaseerd op bestaande (bewezen) methoden. De BD-website laat daartoe een breed spectrum aan mogelijkheden zien. Ook in 2022 is de intentie weer om aan vele honderden Waterlandse leerlingen en hun docenten voorlichting te geven. Het BD richt zich daarbij op zowel het basis-, middelbaar als beroepsonderwijs. Om de scholen bekend te maken met de laatste ontwikkelingen ontvangen ze regelmatig een lesaanbod.

Niet alleen (onderwijs-)instellingen zijn overigens welkom bij het BD. Personen die vragen hebben of gegevens zoeken voor bijvoorbeeld werkstukken, publicaties of lezingen kunnen terecht bij het BD-kantoor in Zaandam. Het bureau beschikt over een nog altijd toenemend aantal naslagwerken in de vorm van boeken, knipsel- en beeldmateriaal. Ook via de BD-Facebookpagina, de BD-website en het BD-Twitteraccount kan veel informatie worden verkregen. Ze worden regelmatig geactualiseerd met onder meer nieuwsberichten en informatie over de eigen werkzaamheden.

Producten:

- Professionele en kwalitatieve afhandeling van aanvragen
- Ontwikkelen en aanbieden nieuw lesmateriaal
- Publicatie BD-nieuwsbrief (minimaal drie keer per jaar)
- Voorlichtingsmateriaal op maat voor het basis-, middelbaar en beroepsonderwijs
- Netwerk en database van scholen en contactpersonen
- BD-archief, Twitteraccount, Facebook en website

4. Beleidsbeïnvloeding en -advisering

Doel: *Door het geven van (gevraagde en ongevroegde) adviezen aan organisaties, bedrijven en gemeenten een bijdrage leveren aan en ondersteunen bij het vormgeven van het beleid van deze instellingen ter voorkoming/bestrijding van discriminatie en het bevorderen van diversiteit.*

Het BD vormt samen met de politie Noord-Holland, het Openbaar Ministerie en twee collega-ADV's een Regionaal Discriminatieoverleg. Het RDO komt ook in 2022 meerdere

keren bij elkaar voor zogeheten strategische en operationele overleggen. De betrokken partijen voorzien elkaar bovendien van de geregistreerde (geanonimiseerde) discriminatieklachten. Het uitwisselen van informatie over met name de strafrechtelijke aanpak van discriminatie, het bespreken van beleidsmatige zaken en het op elkaar afstemmen van werkwijzen zijn belangrijke gespreksonderwerpen.

De Noord-Hollandse ADV's werken al jaren samen op verschillende terreinen en breiden dat steeds verder uit.

Het BD is deelnemer aan de Discriminatie.nl-werkgroepen die zich bezighouden met PR en communicatie, de coronacrisis, het Charter Diversiteit, de herziening van de landelijke klachtenprocedure en het landelijk implementeren van de Mensenrechtenvlag.

Het BD geeft gevraagd en ongevraagd beleidsadviezen aan instellingen en gemeenten over het voorkomen (in beide betekenissen van het woord) van discriminatie. Klachten die binnenkomen bij het BD duiden regelmatig op een structurele oorzaak. Problemen op de werkvloer hangen bijvoorbeeld vaak samen met de werksfeer of de wijze waarop leidinggevenden omgaan met conflicten. Waar mogelijk probeert het BD bij de aanpak van deze problemen ook aandacht te vragen voor de beleidsmatige kant ervan. Daarnaast ontvangt het BD verzoeken van instellingen die op eigen initiatief advies vragen over het omgaan met discriminatie.

Producten:

- Deelname aan het Regionaal Discriminatieoverleg.
- Provinciale samenwerking met de Noord-Hollandse ADV's.
- Gevraagd en ongevraagd adviseren van gemeenten en andere organisaties.
- Provinciale themabijeenkomsten over meldingsbereidheid en diversiteit.
- Deelname aan landelijke werkgroepen van brancheorganisatie Discriminatie.nl.

5. (Preventie)projecten

***Doel:** Door het organiseren van projecten worden mensen met verschillende achtergronden met elkaar in contact gebracht. De projecten dragen bij aan positieve beïnvloeding van de beeldvorming, slaan bruggen tussen bevolkingsgroepen van verschillende culturen en leveren zodoende een bijdrage aan een tolerante en veilige samenleving.*

Het BD organiseert waar mogelijk ook in 2022 activiteiten bij de manifestatie op en rond 21 maart, de Internationale dag tegen racisme. De activiteiten rondom 21 maart zijn gericht op de thema's discriminatie, tolerantie, gelijke behandeling en de multiculturele samenleving. Het BD zoekt daarbij samenwerking met diverse organisaties. Informatie over de activiteiten is onder meer te verkrijgen via de BD-site en BD-Facebookpagina.

Sinds 2012 voert het Bureau Discriminatiezaken in en op verzoek van 'Regenbooggemeente' Purmerend extra projecten uit over seksuele diversiteit. Hiervoor is rijkssubsidie beschikbaar. In 2022 stelde de rijksoverheid hiervoor opnieuw financiën beschikbaar aan Purmerend. Het BD speelt bij de ontwikkeling en uitvoering van de activiteiten wederom een belangrijke rol, vooral op het gebied van voorlichting binnen het onderwijs.

Producten:

- 21 maartmanifestatie.
- Medewerking aan Purmerend als Regenbooggemeente.

6. Signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme

***Doel:** Het bewaken van de wettelijke grenzen op het gebied van extreemrechts en fundamentalisme en optreden als deze grenzen (dreigen te) worden overschreden.*

Het aantal extreemrechtse uitingen in Purmerend is de afgelopen twee jaar flink teruggelopen. Ook ten aanzien van fundamentalistische gedragingen in deze regio lijken er geen zorgelijke tendensen te bestaan.

Wel een constante is de discriminatie op internet. De toonhoogte daar en in andere media gaat steeds vaker de grenzen van het Wetboek van Strafrecht voorbij. Daarbij leeft nogal eens het misverstand dat vrijheid van meningsuiting betekent dat in Nederland alles mag worden gezegd en geschreven.

Producten:

- Monitoring extreemrechtse en fundamentalistische ontwikkelingen.

